

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан гуманітано-педагогічного
 факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА
 Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
 20 25 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – 015.38 Професійна освіта (Транспорт)

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – «Професійна освіта. Транспорт (Обслуговування та ремонт автомобілів)»

Обсяг дисципліни – 7 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОПП.07.

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет – гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекцій	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	2	3	7	210	-	-	-	-	-	210			+	
З	2	3	7	210	-	-	-	-	-	210			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Професійна освіта. Транспорт (Обслуговування та ремонт автомобілів)» за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

Робоча програма складена д-р.пед.наук, проф. Ірина АНДРОЩУК
 Підпис(и) автора(ів) Ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)
 д-р.пед.наук, проф. Ганна КРАСИЛЬНИКОВА
канд.пед.наук, доц. Іван ГЕРНІЧЕНКО

Схвалена на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Протокол від 29.08.2025 р. №1. Зав. кафедри Олена САМБОРСЬКА
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

ВСТУП

Професійна (професійно-технічна) освіта є тією ланкою в системі освіти, що найтісніше інтегрована в економіку країни, а відтак її якість має відповідати сучасним вимогам ринку праці. Вона забезпечує виробництво кваліфікованими робітничими кадрами, які продукують матеріальні блага для суспільства. Задоволення потреб галузей економіки конкурентноздатними робітниками потребує постійного перегляду та коригування програм їх підготовки та методики викладання предметів професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки в закладах професійної (професійно-технічної) освіти. У зв'язку з цим, актуальним є підготовка педагогів професійної освіти, обізнаних у інноваційних змінах професійної освіти, процесах стандартизації освіти та організації навчального процесу на базі модульно-компетентнісного підходу.

Педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Професійна освіта. Транспорт (Обслуговування та ремонт автомобілів)» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, набуття та удосконалення професійно-практичних умінь, компетентностей у сфері професійної освіти.

Пререквізити – ОЗП.01 Професійна майстерність у педагогічній діяльності, ОПП.01 Методика навчання у закладах професійної освіти, ОПП.02 Педагогічний менеджмент, ОПП.3 Сучасні технології технічного обслуговування та діагностики автомобілів ОПП.04 Проектна діяльність. ОПП.05 Автотроніка

Кореквізити – ОПП.08 Переддипломна практика, ОПП.09 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньо-професійної програми практика має забезпечити набуття:

Інтегральної компетентності: Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру і проблеми у професійній освіті

Загальних та фахових компетентностей:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 07. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ФК 02. Здатність враховувати різноманітність студентів при плануванні і реалізації освітнього процесу в професійній освіті.

ФК 03. Здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище професійної освіти.

ФК 04. Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання.

ФК 05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у професійній освіті, у тому числі міждисциплінарні, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

ФК 07. Навички консультування у сфері професійної освіти.

Програмних результатів навчання:

ПРН 02. Ефективно використовувати сучасні цифрові інструменти, інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або дослідницькій діяльності.

ПРН 03. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію.

ПРН 05. Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проєктів у професійній освіті та міждисциплінарних проєктів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів.

ПРН 06. Організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

ПРН 07. Створювати освітнє середовище, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання.

ПРН 09. Будувати і досліджувати моделі процесів у галузі професійної освіти.

ПРН 10. Здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти.

Основною метою практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними технологіями, методами навчання та формами організації навчально-виробничого процесу у закладах професійної освіти, формування та розвиток у них умінь приймати самостійні рішення, здатності постійно поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх в практичній педагогічній діяльності.

Предмет вивчення – освітній процес підготовки фахівців в галузі обслуговування та ремонту автомобілів в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Основні завдання практики:

1. Закріплення, поглиблення та систематизація теоретичних знань з базових дисциплін в галузі професійної педагогіки, методики навчання в закладах професійної освіти; розширення знань з організації самостійної діяльності та самовдосконалення в педагогічній діяльності.

2. Набуття практичного досвіду проведення різних видів навчальної діяльності в реальних умовах ЗПО (уроки теоретичного навчання, виробниче навчання, виробничі практики, організація самостійної роботи учнів, консультації, контрольні заходи, факультативна робота, виховні та позаурочні заходи, профорієнтаційна робота тощо).

3. Розвиток гуманістичної професійно-педагогічної спрямованості здобувачів вищої освіти.

4. Розвиток педагогічних здібностей на основі досвіду педагогічної практики та формування умінь рефлексії, самоосвіти та самовдосконалення.

5. Формування культури професійно-педагогічного спілкування.

1 ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

1.1 Зміст практики

Педагогічна практика в закладах професійної освіти проводиться згідно з Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університету.

Для формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, зазначених в освітньо-професійній програмі [2], програмою практики передбачено такі види діяльності здобувачів вищої освіти:

- вивчення чинних нормативних документів в галузі професійної освіти;
- ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти, розкладом уроків, режимом дня здобувачів освіти;
- вивчення питань організації освітнього процесу в закладі освіти, основних напрямів його роботи;
- ознайомлення зі змістом та формами навчальної документації (перелік навчально-виробничих робіт з професії (за профілем підготовки), календарно-тематичний план, плани-конспекти уроків, плани виховних та позаурочних заходів, роботи гуртків тощо);
- ознайомлення з обладнанням та навчально-методичним забезпеченням класів, майстерень (за профілем підготовки);
- відвідування уроків досвідчених педагогів та аналіз їх проведення;
- складання планів-конспектів уроків та розроблення необхідних дидактичних матеріалів;
- проведення уроків, заповнення діагностичної карти самоаналізу уроку;
- розроблення сценаріїв виховних, позаурочних заходів тощо та їх проведення;
- налагодження конструктивної творчої взаємодії з учасниками освітнього процесу;
- участь у роботі педагогічних рад, методичних або циклових комісій, інструктивно-методичних нарадах, проведення майстер-класу з організації навчання на основі дистанційних технологій (платформи Zoom, Skype, Google Meet, Google Classroom, Hangouts тощо) та інтернет технологій (соціальні мережі, YouTube, пошукові системи, освітні сайти, блоги, wiki ресурси, форуми тощо);
- рефлексія власної діяльності;
- укладання звітної документації з педагогічної практики.

1.2 Організація і календарний план практики

Педагогічну практику здобувачі денної форми навчання проходять на 2-ому курсі в 3-ому семестрі на базі закладів професійної освіти, які забезпечують виконання програми практики.

Організація педагогічної практики студентів в закладах професійної освіти здійснюється відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти в Хмельницькому національному університеті <http://surl.li/codvr>

Напередодні педагогічної практики проводяться установчі збори, на яких керівники від кафедри ознайомлюють здобувачів вищої освіти із метою, завданнями, змістом, формою організації, порядком проходження практики і вимогами до складання звіту та оцінювання результатів практики, а по завершенню – підсумкові збори, на яких проходить захист звітності і оцінювання результатів проходження педагогічної практики.

Таблиця 1.1 – Календарний план проходження переддипломної практики

Терміни проходження практики	Зміст роботи здобувача вищої освіти
1	2
1-й тиждень проходження практики	– загальне знайомство з закладом освіти, групою, керівником від бази практики; – вивчення учнівського колективу, матеріально-технічного потенціалу закладу, особливостей організації освітнього процесу; – відвідування і аналізи уроків досвідчених педагогів; – складання здобувачем вищої освіти індивідуального плану роботи і його затвердження керівником від кафедри; – складання і подання керівнику від кафедри графіка проведення уроків (пробних та залікового) і виховних та позаурочних заходів
2-й – 3-й тижні проходження практики	– реалізація здобувачем вищої освіти індивідуального плану роботи (проведення уроків – не менше 3-х, у т.ч. одного залікового, виховних заходів – не менше 1-го, майстер-класу тощо); – робота над індивідуальним завданням; – поточний самоаналіз власних дій (ведення щоденника видів діяльності, накопичення результатів виконаних завдань, їх аналіз); – консультації з керівниками від кафедри та бази практики
4-й тиждень проходження практики	– самоаналіз і самооцінювання результатів виконання індивідуального плану роботи; – підведення підсумків практики; – оцінювання керівником від бази практики досягнутих результатів навчання; – написання характеристики на здобувача вищої освіти керівником від бази практики; – оформлення і здача звіту з практики керівнику від кафедри; – підготовка до публічного захисту на підсумкових зборах, оформлення професійного портфоліо

1.3 Бази проведення практики

Базами педагогічної практики є заклади професійної освіти, які забезпечують виконання програми практики і з якими кафедрою технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва укладено відповідні угоди.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням із випусковою кафедрою, підібрати для себе базу практики і запропонувати її для проходження практики, подавши на кафедру відповідний Лист-погодження від закладу професійної освіти при умові, що там буде створено належні умови для виконання завдань практики.

2 ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні, наочні методи, метод навчання на робочому місці, методи проблемного та інтерактивного навчання, метод взаємонавчання; метод ситуаційного навчання, методи проєктного навчання; метод портфоліо; частково-пошукові й дослідницькі методи, технології коучингу.

3 ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Форма підсумкового контролю з педагогічної практики – диференційований залік. Після завершення педагогічної практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Формою звітності є письмовий звіт і щоденник проходження практики, підписані та оцінені керівником від бази практики. Письмовий звіт з практики не повинен перевищувати 40 друкованих аркушів формату А4 і має бути оформлений відповідно до вимог стандарту СОУ 207.01:2017 «Текстові документи. Загальні вимоги». Підготовлений письмовий звіт студент подає керівнику від бази практики для оцінювання, підпису і відповідної відмітки у щоденнику, після цього – керівнику практики від кафедри університету.

Захист звіту з практики відбувається не пізніше одного тижня після її завершення у присутності комісії, до складу якої входять керівник практики від закладу вищої освіти, викладачі кафедри та керівник від бази практики (за згодою).

Під час проходження педагогічної практики студент має дотримуватися принципів академічної доброчесності відповідно до «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті».

4 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Оцінювання результатів педагогічної практики здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті» за 100-бальною накопичувальною шкалою та шкалою Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС). При оцінюванні навчальних досягнень студентів використовуються узагальнені критерії, наведені в таблиці нижче.

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Під час оцінювання результатів проходження педагогічної практики враховується оцінка керівника від бази практики, якість виконання завдань практики, оформлення звіту, доповідь і відповіді на запитання під час захисту звіту практики.

Структурування практики за видами робіт і оцінювання результатів навчання

Види робіт під час проходження практики		Звітність	Захист результатів проходження практики				Семестровий контроль
Залікове заняття	ІДЗ	Повнота та якість оформлення	Виступ та презентація	Відповіді на питання	Оцінка керівника		Диференційований залік
					від бази практики	від кафедри	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							Разом балів
18-30	12-20	12-20	6-10	6-10	3-5	3-5	60-100

Оцінка з практики (диференційований залік) виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент за результатами проходження педагогічної практики та її захисту, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Диференційований залік з практики заносять до заліково-екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану студента за двома шкалами оцінювання – інституційною та шкалою ЄКТС за підписом членів комісії.

Якщо програма практики не виконана здобувачем вищої освіти з поважної причини, то деканат встановлює йому індивідуальний графік її проходження. Здобувачу вищої освіти, який на підсумкових зборах отримав негативну оцінку або не виконав програму практики без поважних причин, надається можливість повторного її проходження у наступному навчальному році із внесенням змін до його індивідуального навчального плану.

5 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1 Педагогічна практика в закладах професійної та фахової передвищої освіти: Програма та методичні рекомендації до проведення педагогічної практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 015.38 «Професійна освіта. Транспорт (Обслуговування та ремонт автомобілів)». Упоряд. : Г. В. Красильникова, І. В. Андрощук, І. І. Герніченко – Хмельницький : ХНУ, 2024. – 28 с.

2 Освітньо-професійна програма «Професійна освіта. Транспорт (Обслуговування та ремонт автомобілів)» [Електронне видання]. – URL: <http://surl.li/codvr>.

3 Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті [Електронне видання]. – URL: <http://surl.li/codvr>.

4 Текстові документи. Загальні вимоги : СОУ 207.01:2017 / уклад. Бойко Ю.М., Красильникова Г.В., Косянчук Т.Ф., Першина Л.І. – Хмельницький: ХНУ, 2017. – 46 с.

5 Бібліографічний запис. Загальні вимоги та правила складання : СОУ 207.02:2017 / Уклад. Бойко Ю.М., Першина Л.І. – Хмельницький: ХНУ, 2017. – 37 с.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Організація навчального процесу у закладах професійної освіти : Конспект лекцій для студентів спеціальності 015.36 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)» / Г. В. Красильникова, І. А. Дрозіч, І. І. Герніченко. – Хмельницький : ХНУ, 2021. - 115 с.

2. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Рівне: Овід, 2012. – 352 с.

3. Базиль Л.О., Єршова Л. М. Організація консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів. Методичні рекомендації для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. – Житомир: «Полісся», 2019. – 104 с.

4. Шевчук С.С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла

Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 73 с.

5. Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів : посібник /Карташова Л.А., Юрженко В.В., Гуралюк А.Г., Липська Л.В., Гуменна Л.С., Зуєва А.Б., Шупік І.М., Ростова М.Л., Шевченко В.Л. За наук. ред. Лузана П.Г. – Київ: ІПТО НАПН, 2017. – 124 с.

7 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Модульне середовище для навчання. – Доступ до ресурсу : <https://msn.khmnu.edu.ua/>

Електронна бібліотека Хмельницького національного університету. – Доступ до ресурсу : <http://library.khmnu.edu.ua/>